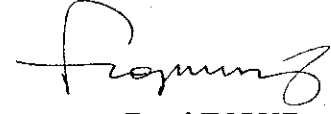

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskan Bakanı F. Nafiz ÖZAK tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Fevzi TOPUZ
Muğla Milletvekili

Türkiye Kadastro, Cumhuriyet Yönetiminin ele aldığı ilk konulardan birisidir. Avrupa'daki durum incelendikten sonra yürürlüğe konulan 1925 tarihli ve 658 sayılı Kadastro Yasası, topu topu 4 maddeden oluşmaktadır ve bu yasa gerekçeleriyle birlikte incelendiğinde aradan geçen 80 yılda erişemediğimiz bir içerik tanımlaması yapmaktadır. Öte yandan "Devlet Memurları Kanunu" ile numara benzerliği dışında bir ilgisi olmayan 657 sayılı yasa, "Harita Umum Müdürlüğü"nün kuruluşu ile ilgilidir. Bu ardışık 2 yasadaki anlaşılan odur ki, Cumhuriyeti kuranlar, "harita" ve "kadastro" konularını önemsemektedirler. 1925 tarihinde başlayan kadastro süreci, hem politika, hem hukuk, hem uygulama, hem kurum düzleminde çok ilginç gelişmelere sahne olmuştur. 2000'li yılların başında ülkemiz kadastro sistemi bazı sorunlarla karşılaşmıştır:

- Kuruluş kadastro çalışmaları ülke genelinde tamamlanamamış olması
- Özellikle büyük kentlerinki başta olmak üzere kadastro % 60'ının eskimesi, gereksinimleri karşılayamaması ve yenilenmesi gereği
- Türkiye kadastrounun yalnızca tapu sicillerini kurma hedefi koymuş olması
- Türkiye kadastrounun mekansal bilgi sistemlerinin mekansal-temel verilerini üretecek kalitede olmaması
- Yasal altlıkların yetersizliği
- Kurumun siyasallaşması

Sayılanlar ve diğer sorunlar ortada dururken, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü üst yönetimi, 2003 yılında birinci öncelik olarak kadastro bitirilmesini belirlemiştir. Bu amaçla 2004 yılında, 11.000 köyün ve bazı yerleşim alanlarının kadastrounun özel sektör eliyle tamamlanmasına yönelmiştir. Kurum tarafından yapılan bilgilendirmelerden, ülkemiz kadastrounun 2008 yılı sonu bakımından bitmiş olması gerekmektedir. Diğer bir deyişle, 3402 sayılı Kadastro Yasası'nın uygulanacağı 440.000 kilometrekarelik alanda çalışmalar sonuçlandırılmış, sonuçta da Türk Medeni Kanunu'nun öngördüğü "tapu sicili sistemi" kurulmuş olacaktır.

Bu öncelik doğru mudur? Bu tartışmalı bir konudur. Çünkü Türkiye kadastrounun % 60'ı eskimiştir, yaşlanmıştır. Kadastro içerik olarak yenilenmesi zorunluluğunun kavranmasında eksikler vardır ve etkisizlikler vardır. Bu konuda akademik çevrelerdeki çabalar, meslek kamuoyu ve kimi siyasetçiler tarafından benimsenmiş değildir. Kurum yöneticileri ise, benimsemiş olsalar bile, değiştirme konusunda çok şey yapmamışlardır.

Kadastro ülkemizde mülkiyet güvencesi, ekonomi, mekana yönelik her tür planlama faaliyeti, emlak vergileme ve yargılama için taşıdığı önem, yeterince kavranmış değildir. Gelişmeler, süreç yönetimi ve bilgi yönetimi kavramlarını ön plana çıkarmaktadır. Kadastro açısından bunun anlamı, e-devlet'in mekansal altyapısının ve temel verilerinin üreticisi olarak kadastro yeniden kavranmasıdır. Bu noktada öncelikle kadastro 1934 yılından bu yana aynı içerikte uygulanmasında ısrar edilmesinin sorumluluğunu taşıyanların, bu yanlışın dönmeleri gerektiğini vurgulamak gerekir. İçerikle yakından ilintili olarak kadastro verilerinin coğrafi bilgi sistemlerinin altyapısını oluşturacak kalitede, güncellikte, doğrulukta ve erişilebilirlikte olmasını da bir an önce sağlamak gerekir.

Bu sorunlar ve gerçekler ortada iken, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün yönetim erkinde bulunanların önceliklerin belirlenmesinde yaptıkları zafiyetleri özellikle belirtmek gerekmektedir. Kadastro'nun geleceği konusu, yalnızca birkaç üst yöneticiye bırakılamayacak kadar ciddidir, önemlidir.

Yinelemek pahasına, Türkiye Kadastro'su, var olan içeriğiyle ve üretim sonuçlarıyla bir tıkanma noktasına gelmiştir. İçerik olarak yetersizdir, verilerin kalitesi sorunları vardır, bu özelliğinden dolayı mekansal bilgi sistemlerinin temel veri kümesi olabilmesi konusunda sıkıntılar yaşanmaktadır, altlıkları yetersizdir, uygulanma kabiliyeti olmayan verileri vardır, hukuksal altlıkları ömrünün doldurmuştur. Türkiye Kadastro'sunun % 60'nın yenilenmesi gerektiğini yetkililer söylemektedir.

Durum böyle iken, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü üst yönetimi, "kadastro'nun modernizasyonu" gibi bir kavramı tercih ederek, Kadastro Yasası'nın 22. maddesinin A fıkrasına dayanarak 5.000.000 parseli kapsayan çalışmayı özel sektör eliyle yaptırmak istemektedir.

Genel Müdür yardımcısı Nihat ŞAHİN, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 41. Olağan Genel Kurulu'nda, Dünya Bankası'nın 4631-TU No.lu İkraz Anlaşması Alt Bileşeni olarak adlandırılan fondan 600.000.000 \$ kredi ya da hibe kullanıldığını ifade etmektedir.

2. Kadastro Kongresinde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü adına sunulan bildirilerin birinde 2004-2008 yılları arasında yapılan ihalelerin sözleşmelerinin toplam bedelinin 510.468.625 YTL olduğu ifade edilmektedir.

Bu ihalelerin bir kısmı ARIP kapsamında yapılmış ve ödemeleri bu kredi kapsamında yapılmıştır. Bir kısmı da döner sermaye kaynakları ile yapılmıştır. Bu gelişmeler ve tablo bağlamında;

- 1- 2004-2008 yılları arasında ihale edilen işlerin ne kadarı Dünya Bankası kaynaklarından ne kadarı Döner Sermaye kaynaklarından karşılanmıştır?
- 2- Dünya Bankası'ndan alınan kredilerin koşulları nelerdir?
- 3- Ülkemizin 5 büyük kentinden İstanbul'un kadastro'su 41, Ankara'nın kadastro'su 46, İzmir'in kadastro'su 56, Adana'nın kadastro'su 53, Konya'nın kadastro'su 71 yıl önce tamamlanmışken; bu kadastro'lar eskimiş ve gereksinimleri karşılayamaz durumdayken, önceliğin kadastro'nun bitirilmesine verilmiş olmasının nedenleri nelerdir?
- 4- Dünya Bankasından kullanılan kredi (ya da hibe) nerelerde kullanılmıştır?
- 5- Ülkemizde kuruluş kadastro'su bittiğine göre, 3402 sayılı kadastro yasası ömrünü doldurmuş demektir. Kuruluş kadastro'su sonrası hizmetleri kapsayan yeni bir hukuksal altlık yaratılması için Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü neyi beklemektedir?
- 6- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün depremler, özellikle de beklenen İstanbul depremi için özel bir çalışması var mıdır?
- 7- Avrupa ülkeleri 1990'ların başında hukuksal altlıklarını yenileyerek, kadastro verilerinin mekansal bilgi sistemlerinin altlığını oluşturacak duruma getirilmeleri için hukuksal ve organizasyonel önlemler almışlardır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü demode olmuş kurumsal yapısıyla, yetersiz hukuksal altlıklarıyla, yetersiz verileriyle coğrafi bilgi sistemlerinin altyapısını ne zaman kurabilecektir?
- 8- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 440.000 km²'lik kadastrolanmış alanın ne kadarlık bir bölümünde, tek bir koordinat sisteminde tanımlanmış, kalite homojenliği olan, hukuksal olarak geçerli sayısal formda, veriyi bilgi sistemi kurma çalışmalarına sunabilmektedir?